

Kemikaaliluettelo ja kemikaaleista aiheutuvien riskien arviointi

Jokaisella työpaikalla on pidettävä ajan tasais- ta luetteloa siellä käytettävistä luokitelluista kemikaaleista. Tässä selostetaan, mitä tietoa kemikaaliluettelossa on oltava ja miten se voidaan laatia. Merkittävästä kemiallisille aineille altistumisesta on selkeintä laatia erillinen riskien arviointi.

Milloin kemikaaliluettelo on tehtävä?

Kemikaaliluettelon pitovelvollisuudesta on säädetty valtioneuvoston asetuksessa 715/2001. Sen mukaan työnantajan on pidettävä ajan tasalla olevaa kaupanimen mukaista luetteloa työpaikalla käytettävistä kemikaaleista. Luettelosta on käytävä ilmi kemikaalin luokitustiedot ja se, mistä kemikaalista on saatavilla käyttöturvallisuustiedote.

Kemikaaliluettelo tarpeen laatia silloin, kun yrityksessä käytetään useampaa kuin yhtä vaaralliseksi luokiteltua kemikaalia. Kemikaali on vaarallinen, jos sen pakkaukseen on kiinnitetty vaarallisuutta osoittava varoitusmerkki.

Mitä tietoja kemikaaliluetteloon kirjataan?

Luetteloon kirjattavat vähimmäistiedot kemikaaleista ovat

- kaupanimi
- käyttötarkoitus (myös käyttöpaikka on hyvä kirjata)
- varoitusmerkki/-merkit
- käyttöturvallisuustiedotteen saatavuus (päivämäärä)
- vaara- ja turvalausekkeet (H- ja P-lausekkeet).

Näiden lisäksi on suositeltavaa kirjata luettelon myös kemikaalien suurimmat varastointimäärät ja vuosittaiset käyttömäärät. Esimerkki kemikaaliluettelon täyttämistä on tämän ohjeen seuraavalla sivulla ja liitteenä löytyy myös täytettävä mallipohja.

Missä kemikaaliluettelo säilytetään?

Käyttöturvallisuustiedotteet ja luettelo työpaikalla käytettävistä kemikaaleista on pidettävä työpaikalla työntekijöiden nähtäväksi saatavina. Käytännön kannalta käyttöturvallisuustiedotteiden tulee olla mahdollisimman lähellä kemikaalin käyttöpistettä. Käyttöturvallisuustiedotteet ja kemikaaliluettelo on toimitettava myös työpaikan työsuojeluvaltuutetulle.

Milloin kemikaaliriskit on arvioitava?

Jo aiemmin mainitun asetuksen mukaan työnantajan on tunnistettava työssä esiintyvien kemiallisten tekijöiden aiheuttamat vaarat ja arvioitava niistä työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle mahdollisesti aiheutuvat riskit.

Jos kemiallisia aineita käytetään kohtuullisen vähän ja ne luokiteltu korkeintaan terveyshaittaa aiheuttavaksi, voidaan arviointi tehdä osana muuta työn riskien arviointia. Työn riskien arviointia varten on käytettävissä työkalu LähiTapiolan yritysten verkkopalvelussa Riskienhallinnan työtilassa.

Kemikaaliriskien arviointi on hyvä tehdä erikseen, jos työpaikalla

- käytetään välittömästi myrkyllisiksi tai kroonista terveyshaittaa aiheuttaviksi luokiteltuja kemikaaleja
- kemikaalien määrä on erittäin suuri tai
- kemikaaleille altistutaan työssä jatkuvasti.

Arviointien laatimista varten on kehitetty myös ilmaisia työkaluja, joista mm. Stoffenmanager on käytössä hyväksi havaittu.

Stoffenmanager-työkalu kemikaaliriskien hallintaan

Hollantilaisistaustainen Stoffenmanager on saatavissa ilmaiseksi internetissä myös suomeksi. Sen tarjoamat työkalut perustuvat laajaan tieteelliseen tutkimusaineistoon ja yli 10 vuoden käyttökokemukseen useissa Euroopan maissa. Työkalulla voidaan arvioida työntekijöiden kemikaaleille altistuminen ja sen merkittävyys. Työkalu löytyy osoitteesta

<https://stoffenmanager.nl/>.

ESIMERKKI TÄYTETYSTÄ KEMIKAALILUETTELOSTA

Yritys/työpaikka:		Vastuuhenkilö:		Päivämäärä:		1(2)	
Malliyritys Oy							
Kauppanimi	Varoitusmerkit	Vaaralausekkeet (H-lausekkeet)	Turvallausekkeet (P-lausekkeet)	KTT (pvm)	Käyttötarkoitus ja käyttöpaikka	Käyttömäärä vuodessa	Suurin var. määrä
Asetoni	Syttyvä, terveyshaitta	H225 Helposti syttyvä neste ja höyry. H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä. H336 Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta. EUH066 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.	P210 Suojaa lämmöltä/kipinöiltä/avotulelta/kuumilta pinnoilta. - Tupakointi kielletty. P280 Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvosuojainta. P305+P351+P338 JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista. P304+P341 JOS KEMIKAALIA ON HENGITETTY: Jos hengitysvaikeuksia, siirrä henkilö raittiiseen ilmaan ja pidä lepoasennossa, jossa on helppo hengittää. P501 Hävitä sisältö/pakkaus ongelmajätteenä.	13.9.2013	Maalin poisto, tuotantohalli	500 l	20 l
Polttoöljy	Syttyvä, terveyshaitta, krooninen terveysvaara, ympäristövaara	H226 Syttyvä neste ja höyry. H304 Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin. H315 Ärsyttää ihoa. H332 Haitallista hengitettynä. H351 Epäillään aiheuttavan syöpää. H373 Saattaa vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa. H411 Myrkyllistä vesieläimille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.	P210 P261 Vältä höyryn hengittämistä. P301+P310 JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin. P331 Ei saa oksennuttaa. P302+P352 JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla. P273 Vältettävä päästämistä ympäristöön.	13.9.2013	Lämmitys, pannuhuone	10 t	5 t